

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Lausunto
19.06.2017

1/2
TEM/1105/03.01.08/2017

Viite LVM/1310/03/2016

TEM:N LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI AJOKORTTILAIN MUUTTAMISESTA

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta laiksi ajokorttilain muuttamisesta. Työ- ja elinkeinoministeriö esittää lausuntonaan seuraavan.

Ajokorttilakiin ehdotettujen muutosten yhtenä tarkoituksena on mahdollistaa vaihtoehtoiset opetustavat, keventää sääntelyä ja myös alentaa ajokorttikustannuksia. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää esitettyjä tavoitteita hyvinä.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä lakiesitykseen sisältyvää uudistusta, jonka mukaan sekä sopimusvaltiossa annettu ajokortti (60 §) että Suomen tunnustamassa valtiossa myönnetty kansallinen ajokortti (61 §) oikeuttavat kuljettamaan ajoneuvoa Suomessa ajokortista ilmenevän luokan mukaisesti silloin kun haltijan vakinainen asuinpaikka ei ajokorttia myönnettäessä ollut Suomessa. Uudistus on myönteinen erityisesti matkailun näkökulmasta.

Sen sijaan työ- ja elinkeinoministeriö ei kannata ehdotetun kaltaista opetusluvan käytön rajoittamista. Rajoituksessa on itse asiassa kyse elinkeinon rajoittamisesta ja jo toimivan yrityksen toiminnan kieltämisestä.

Euroopan komissio julkaisi kesäkuussa 2016 tiedonannon ”Yhteistyötaloutta koskeva eurooppalainen toimintasuunnitelma”. Tiedonannon tarkoituksena oli antaa jäsenmaille, kuluttajille ja jakamistalouden toimijoille ohjeita ja periaatteellisia lähtökohtia siihen, kuinka EU-lainsäädäntöä tulisi soveltaa jakamistalouden uusiin liiketoimintamalleihin ja kuinka jakamistalouteen osallistuvien toimijoiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyviä huolenaiheita tulisi lähestyä, jotta jakamistalous voisi kehittyä tasapainoisella ja kestäväällä tavalla.

Tiedonannossaan komissio kiinnittää huomiota muun muassa markkinoille pääsyä koskeviin vaatimuksiin, esimerkiksi toiminnan edellyttämiin lupavaatimuksiin. Markkinoille pääsyä koskevien vaatimusten tuleekin olla välttämättömiä, perusteltuja ja oikeasuhteisia yleisen edun mukaisen määritettyjen ja oikeutettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi

vaatimusten tulisi ottaa huomioon yhteistyötalouden liiketoimintamallien erityispiirteet.

Kun kyseessä olevia toimia säännellään, ammattimaisina palveluntarjoajina ei pitäisi automaattisesti kohdella yksityishenkilöitä, jotka tarjoavat palveluja yhteistyöalustojen välityksellä vertaisperiaatteella ja satunnaisesti. Hyvä keino edetä sääntelyssä on asettaa (mahdollisesti alakohtaisia) kynnysarvoja, joiden alittuessa taloudellista toimintaa pidetään ei-ammattimaisena vertaistoimintana.

Autokoulutoiminnan harjoittaminen säilyy ehdotuksen mukaan luvanvaraisena. Ammattimainen tai kaupallinen toiminta edellyttää autokoululupaa. Säännöksen perustelujen mukaan lupaa edellytettäisiin myös silloin, kun toiminta ei olisi ammattimaista, mutta opetuspalveluja tarjottaisiin rahaa tai muuta vastiketta vastaan tai muutoin tulonhankkimistarkoituksessa.

Ajokortti on ehdotuksen mukaan mahdollista suorittaa opetusluvalla myös tulevaisuudessa. Pääsääntöisesti opetuslupia voidaan myöntää enintään kolme kappaletta kolmen vuoden aikana. Opetusluvalla opettavan ja opetettavan välillä ei tarvitse olla mitään erityistä sidettä tai sukulaisuussuhdetta. Opetuslupa oikeuttaisi ehdotuksen mukaan muuhun kuin kaupalliseen ajo-opetukseen.

Markkinoilla on jo ainakin yksi toimija, joka tarjoaa ajokortin hankintaan liittyviä palveluja verkkopalveluna. Opetuksen näkökulmasta kyseessä on opetuslupaopetus. Verkkopalvelun tarkoituksena on saattaa yhteen opetusluvalla opettava ja opetettava. Opettajalle maksetaan ajo-opetuksesta palkkio, joka kolmesta oppilaasta on 1347 euroa nettona. Tulevaisuudessa tällainen toiminta edellyttäisi ajokoululupaa. Vastaavaa lupavaatimusta ei ole voimassa olevassa laissa. Lupavaatimusta peruttelaan muun muassa sillä, että nykyisenkaltainen ajolupakäytäntö mahdollistaa ammattimaisen toiminnan ilman autokouluille säilytettyjä vaatimuksia ja näin johtaa harmaan talouden lisääntymiseen.

Ajolupaopetus alentaa ajokortin hankkimiskustannuksia ja mahdollistaa ajokortin hankinnan myös alueilla, joilla autokoulupalveluja ei ole saatavilla. Toiminnan avoimuus estää harmaan talouden syntymistä tehokkaimmin. Ajo-opetusopettajien välityksen rinnastaminen autokoulutoimintaan johtaa todennäköisesti toiminnan päättymiseen. Työ- ja elinkeinoministeriö ei pidä tällaista kehitystä toivottavana.

Pekka Timonen
Ylijohtaja

Susanna Siitonen
Hallitusneuvos